

Sprekend Humanisme

Uitwerking van het vijfde interview met :

Wieberen Koopmans (24-03-1943-)

Datum	: 12 maart 2007 (?)
Lokatie	: onbekend
Onderwerp(en)	: humanisme, humanistisch vormingsonderwijs (HVO), Humanistisch Verbond, confessioneel onderwijs, humaniteit
Duur interview	: 24:40 (min/sec)

Naam / functie interviewer(s)	: Bert Gasenbeek, directeur Humanistisch Historisch Centrum en Pieter Edelman, medewerker HHC
Kader/context	: Dit interview is gehouden door het Humanistisch Archief /Humanistisch Historisch Centrum in het kader/de context van

Niveau van uitwerking	: Indicatief (globaal. Tijd/onderwerp + kernzin(nen) en evt. opmerking)
Drager	: Gedigitaliseerde opname van een geluidscassetteband WAV bestand WAV- 196 A
Datum uitwerking	: xxx
Uitgewerkt door	: Hanneke Hoogakker

Respondent : Wieberen Rink W. R. (Wieberen) (24-03-1943) heeft vanaf 1970 gedurende ongeveer 30 jaar lang een belangrijke rol gespeeld bij het Humanistisch Vormingsonderwijs HVO.

In een serie interviews vertelt hij over zijn leven en zijn werk en zijn inzet voor het HVO. Koopmans werd op 24 maart 1943 geboren te Heerenveen. Na de gemeentelijke Mulo A te Akkrum (1955 – 1959) en de Rijkskweekschool te Heerenveen (1959 – 1964) (volledig bevoegd onderwijzer) was hij van 1965 – 1969 plaatsvervangend hoofd van de openbare lagere school te Weesp. In die periode werd hij Junior Adviseur opbouw Tropenmuseum te Amsterdam en lid van de landelijke werkgroep Humanistisch Vormingsonderwijs in het lager onderwijs.

Van 1970 tot 1974 was hij Plaatsvervangend hoofd van de algemeen bijzondere lagere school te Bergen (NH). Van 1970-1977 volgde hij op het Humanistisch Opleidingsinstituut een opleiding voor geestelijk werk. Hij werd lid van de landelijke werkgroep Humanistisch Vormingsonderwijs in de lagere school en lid van het bestuur van het Humanistisch Opleidingsinstituut.

Van 1974 – 1979 was Koopmans als opbouwerker gedetacheerd bij het Centrum Humanistische Vorming. Daarnaast was hij als hoofd van dienst van het Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond verantwoordelijk voor overleg met het lokale bevoegd gezag / lokale gemeente besturen en Rijksoverheid en voor opbouw van het werkveld HVO-lager onderwijs (opleiding , begeleiding / na- en bijscholing materiaal ontwikkeling) . Tevens was hij bestuurslid van het Humanistisch Opleidingsinstituut en Secretaris van de Studiecommissie Samenwerkingsschool (Cie. Algemene School).

Van 1980 – 1999 was Koopmans bestuurslid van het landelijk bestuur Stichting Beheer HVO. Als zodanig coördineerde hij de acquisitie- activiteiten door plaatselijke en regionale werkgroepen HVO en was hij verantwoordelijk voor het instellen van beroep en bezwaar tegen besluiten van gemeentebesturen en de Rijksoverheid.

Daarnaast was hij van 1980 – 1999 tevens directeur Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs (Pedagogisch Studiecentrum HVO).

Van 1978 -1998 was hij namens het HVO bestuurslid van de onderwijskoepels Contactcentrum Bevordering Openbaar Onderwijs en de Nederlandse Algemeen Bijzondere Schoolraad (een samenwerking van bestuur, vakbonds- en ouderorganisaties).

Wieberen Koopmans is namens het HVO bestuurslid geweest van twee onderwijskoepels en de Commissie Algemene School, later de Studiecommissie Samenwerkingsschool die tot ongeveer de tachtiger jaren een samenwerkingsverband was tussen vrijzinnige protestanten, katholieken en humanisten.

In 2013 wist HVO veteraan Koopmans samen met het HHC en het Utrechts Archief een plan van staatssecretaris Sander Dekker (VVD) om te bezuinigen op het levensbeschouwelijk onderwijs op openbare basisscholen tegen te houden. Staatssecretaris Dekker wilde een eind maken aan de bekostiging van deze vorm van onderwijs. Voor de Stichting Humanistisch Vormingsonderwijs (HVO) zou dat bijzonder zuur - zo niet rampzalig - zijn geweest aangezien een paar jaar daarvoor de zwaarbevochten structurele bekostiging van haar onderwijs door de toenmalige regering was gehonoreerd.

Koopmans, het HHC en het Utrechts Archief hebben onmiddellijk de handen ineen geslagen teneinde HVO directeur Nico Stuij van voldoende inhoudelijke munitie te voorzien voor diens vlammend protest. Op vrijdag 5 juli 2013 stemde de Tweede Kamer de bezuiniging van staatssecretaris Sander Dekker op het levensbeschouwelijk onderwijs op openbare basisscholen met een grote meerderheid weg. Daarmee was het schrappen van het HVO onderwijs van de baan.

X

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
00:00		Vervolg van bandje 195 B. Inleiding.
00:35	Heeft het humanisme in deze tijd op een opdracht?	Respondent: het humanistisch vormingsonderwijs (HVO) ontstond in een tijd van secularisatie. Het HV meende ten onrechte dat alle seculiere partijen humanistisch waren. De politieke partijen vonden dat religie een privéaangelegenheid was. Vooral na de introductie van de islam in Nederland kwam er een discussie over de betekenis van godsdienst en levensovertuiging.
02:25	Levensbeschouwelijk onderwijs op school	De Onderwijsraad gaf, op verzoek van de Minister, regelmatig advies over de positie van godsdienstonderwijs en HVO op openbare scholen. In een advies van Raad van State (maart 2007?) wordt gesteld dat de verbondenheid in de schoolcultuur voorop moet staan. Ook wordt scholen aangeraden om een profiel te maken voor godsdienst en levensovertuiging. Het advies maakt een multicultureel doel van levensbeschouwelijk en religieus onderwijs. Respondent kan zich vinden in het advies en citeert eruit.
07:22	De rol van het Humanistisch Verbond	Respondent: het HV moet het humanisme profileren als een levensovertuiging, niet als een levensbeschouwing. Kijk bijvoorbeeld naar de deontologie van Jaap van Praag en doe daar iets mee. Breng dynamiek in het HV om mensen aan te trekken, vooral uit de groep 30-ers en 40-ers. De interviewer stelt dat de "gemiddelde humanist" 60 jaar geleden ook al 50+ was en hoog opgeleid. Respondent beaamt dit, maar wil zich toch richten op een jongere doelgroep.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
10:24	Confessionele scholen	<p>In 2005 is een rapport verschenen over katholiciteit op RK-scholen. Op een conferentie over dit rapport bleek dat er steeds minder draagvlak is voor RK-onderwijs.</p> <p>Volgens respondent is er dan ook een probleem met de legitimiteit van RK-scholen.</p> <p>De overheid probeerde met de schaalvergroting in het onderwijs de verzuiling te doorbreken. RK-scholen fuseerden echter met PC-scholen; niet met openbare scholen.</p> <p>Ook verdwenen hierdoor openbare scholen uit de binnenstad van Utrecht.</p> <p>Respondent: de fusies leidden wel tot vervaging van de identiteit. Hij ziet dat daardoor vooral de PC-scholen zich godsdienstig gaan profileren.</p>
15:16	Financiering van het HVO	<p>Respondent: voorheen bekostigde het Ministerie direct het PSCHVO.</p> <p>Nu zit de bekostiging van het HVO in het kader van de langer lopende projecten van het APS.</p> <p>Respondent ziet hierin twee gevaren: blijft het Ministerie de lang lopende projecten bekostigen of wordt het helemaal geprivatiseerd?</p> <p>Er zijn nu, naast de onderwijskoepels, particuliere bureaus, die hetzelfde werk doen.</p> <p>Wordt de Rijksfinanciering door hen gezien als concurrentievervalsing?</p> <p>Het APS moet nu subsidie aanvragen, niet het bestuur van de stichting. Daarover zijn binnen het langlopende project wel afspraken gemaakt, maar volgens respondent is het HVO nu vanuit de publieke in de private sfeer getrokken.</p>
18:41	Humaniteit	<p>Respondent: al in de jaren 1960 werd er in de humanistische beweging een discussie gevoerd over humaniteit en humanisme.</p> <p>Respondent refereert aan Leo van Gelder, die sprak over humanisering van de pedagogiek.</p> <p>Hij wisselde de termen 'humanisme' en 'humanisering' vaak in. Jaap van Praag was het hiermee niet eens.</p> <p>Het beginsel van de middenschool - kinderen niet al op 12-jarige leeftijd laten kiezen – is te verdedigen met de humaniseringsgedachte.</p> <p>Hetzelfde geldt voor de zuilen overstijgende samenwerkingschool en het vak geestelijke stromingen.</p>

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
		Respondent stelt de vraag: zouden deze (bovengenoemde) oplossingen, die eerder niet gewerkt hebben, nu wel werken in een veranderde samenleving?
24:25		De interviewer sluit het interview af.
24: 40	Einde bandje	Het interview gaat verder op bandje 196-B